

ผลกระทบของการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศต่อการจ้างงานในประเทศไทย

Impacts of Foreign Trade and Investment on Employment in Thailand

กิตยาภรณ์ ยิ้มแย้ม

นิสิตเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษถึงผลกระทบของการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศต่อการจ้างงานในประเทศไทย โดยอาศัยสมการอุปสงค์ต่อแรงงานที่สร้างมาจากฟังก์ชันการผลิตแบบคอบดักกลาส ทั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ผลกระทบแยกเป็น 2 กรณี ได้แก่ ผลกระทบต่อการจ้างงานในภาพรวมของประเทศโดยใช้ข้อมูลรายไตรมาส ระหว่างปี 2544 ไตรมาสที่ 1 ถึง 2554 ไตรมาสที่ 1 รวม 41 ไตรมาส และผลกระทบต่อการจ้างงานในกลุ่มแรงงานมีฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือในภาคอุตสาหกรรมการผลิตระหว่างปี 2544-2549 จากการศึกษาพบว่า การเพิ่มขึ้นของการนำเข้า เป็นสาเหตุทำให้ระดับความต้องการแรงงานลดลง ในขณะที่การเพิ่มขึ้นของการส่งออกและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศส่งผลให้ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น แต่เมื่อพิจารณาถึงความรุนแรงของผลกระทบทั้งจากการส่งออก นำเข้า และการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศที่เกิดขึ้นกับแรงงานในกลุ่มแรงงานมีฝีมือและแรงงานไร้ฝือนั้น พบว่า กลุ่มแรงงานไร้ฝีมือจะได้รับผลกระทบที่รุนแรงกว่าหรือมีความอ่อนไหวมากกว่าแรงงานมีฝีมือ

คำสำคัญ : การจ้างงาน การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ การค้าระหว่างประเทศ

Abstract

This research aimed to investigate the impacts of foreign trade and investment on employment in Thailand. This research was conducted by employing the labor demand equation derived from the Cobb–Douglas production function. The data were analyzed and divided into two cases: the impact on the aggregate employment at the national level during 2001 Q1-2011 Q1 (41 quarters); and the impact on the employment of skilled and unskilled workers in the manufacturing sector during 2001-2006. The results showed that the increase in import caused the reduction in

labor demand. On the other hand, the increase in export and foreign direct investment brought about labor demand increase. However, the impact severities of export, import, and FDI on skilled and unskilled workers were different. It also found that unskilled workers were more severely affected than skilled workers.

Keywords: Employment, Foreign Direct Investment, Foreign Trade

1. บทนำ

ในปัจจุบันเมื่อกระแสของโลกเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคของอุตสาหกรรม ตลาดแรงงานของประเทศไทยจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากโดยภาคอุตสาหกรรมกลายเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตให้กับเศรษฐกิจ สัดส่วนของกำลังแรงงานไทยก็ได้มีการเคลื่อนย้ายจากภาคเกษตรเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม และจากผลจากการศึกษาสถานภาพของอุตสาหกรรมไทย โดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(2552) พบว่า สัดส่วนมูลค่าผลผลิตอุตสาหกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และมูลค่าเพิ่มของสาขาอุตสาหกรรมต่อ GDP ก็ยังคงมีอัตราการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยมูลค่าที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มาจากการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ดังนั้นการค้าระหว่างประเทศจึงถือเป็นปัจจัยกำหนดทิศทางการผลิตที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง และเนื่องจากภาคอุตสาหกรรมของไทยยังต้องพึ่งพาแรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต ดังนั้นการค้าระหว่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการจ้างงานด้วย นอกจากนี้ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลต่อการจ้างงานก็คือปริมาณเงินลงทุนจากต่างประเทศโดยเฉพาะเงินลงทุนทางตรง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานทั้งโดยตรงและโดยอ้อม (รัตนา ,

2530) คือส่งผลกระทบต่อการทำงานในอุตสาหกรรมที่รับทุนโดยตรง และยังส่งผลต่อไปยังอุตสาหกรรมอื่นๆที่มีความเกี่ยวเนื่อง แต่ทั้งนี้การลงทุนจากต่างประเทศนั้นในบางครั้งก็เป็นการนำเทคโนโลยี หรือปัจจัยทุนเข้ามาใช้ในการผลิตแทนที่แรงงาน ดังเช่นผลจากการศึกษาผลกระทบของการค้าระหว่างประเทศต่อการจ้างงานในประเทศสหรัฐอเมริกาของ Greenaway, Hine and Wright (1999) ที่พบว่าการค้ากับต่างประเทศนั้นส่งผลในทางลบต่อความต้องการจ้างงานของอเมริกา แต่เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบในประเทศกำลังพัฒนา จากงานของ Aniceto and orbeta (2002) ที่ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบในกรณีของประเทศฟิลิปปินส์ พบว่าการเพิ่มขึ้นในสัดส่วนของการส่งออก (export propensity) จะส่งผลให้อุปสงค์ต่อแรงงานเพิ่มขึ้น และทำให้สัดส่วนของแรงงานไร้ฝีมือในกระบวนการผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งให้ผลสอดคล้องกับกรณีของประเทศจีน (Fu and Balasubramanyam, 2005) ที่พบว่า การค้ากับต่างประเทศส่งผลให้ความต้องการจ้างงานเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเพิ่มการพิจารณาผลกระทบจากการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ จากผลการศึกษาพบว่าการลงทุนจากต่างประเทศส่งผลให้ความต้องการจ้างงาน

เพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่ในการศึกษาผลกระทบของการค้า
ประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศปากีสถาน อินเดีย
และจีน จากงานของ Nishat and Rizvi (2009) โดย
วิธีการ SUR (Seemingly Unrelated Regression method)
กลับพบว่า พบว่าทั้ง 3 ประเทศ มีเพียงผลิตภัณฑ์มวล
รวมในประเทศเท่านั้นที่มีผลกระทบต่อระดับการจ้าง
งานอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่การลงทุนทางตรงจาก
ต่างประเทศไม่มีผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของการจ้าง
งาน ทำให้เกิดคำถามว่าในกรณีของประเทศไทยนั้น
การค้าและการลงทุนจากต่างประเทศจะส่งผลอย่างไร
ต่อการจ้างงาน โดยจะทำการศึกษผลกระทบโดยรวม
ทั้งประเทศในปี 2544-2553 เป็นเวลา 10 ปี โดยใช้ข้อมูล
รายไตรมาสรวม 40 ไตรมาสจาก 3 ภาคการผลิตได้แก่
ภาคเกษตรและประมง ภาคเหมืองแร่และเหมืองหิน
และภาคอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งเป็นภาคการผลิตที่มี
การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศมาก และมีบทบาท
สำคัญในการค้ากับต่างประเทศ คือมีส่วนส่งออก
และนำเข้ารวมกันกว่าร้อยละ 90 ของการส่งออกและ
นำเข้าทั้งหมด และศึกษาผลกระทบต่อกลุ่มแรงงานมี
ฝีมือและไร้ฝีมือซึ่งเป็นแรงงานในกรรมวิธีการผลิตของ
ภาคอุตสาหกรรมการผลิตในปี 2542, 2543, 2545 และ
2549 เป็นเวลา 4 ปี โดยใช้ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นข้อมูล
ภาคตัดขวางตามยาว (Panel Data) และใช้วิธีการ
วิเคราะห์สมการถดถอย (regression analysis) ในการ
วิเคราะห์ผลกระทบของการผลิตเพื่อส่งออก, การนำเข้า
สินค้า และการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ที่มีต่อ
การจ้างงานในประเทศ โดยพิจารณาพร้อมกับปัจจัยอื่นๆ
ที่มีอิทธิพลต่อความต้องการแรงงานในประเทศได้แก่

จากต่างประเทศต่อการจ้างงานใน
ค่าจ้าง และปริมาณผลผลิต ซึ่งผลการศึกษาที่ได้นี้จะเป็
ประโยชน์แก่ผู้ที่มีความสนใจ และผู้ที่มีบทบาทในการ
วางแผนนโยบายด้านส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ
ส่งเสริมการส่งออกหรือการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อใช้
คาดการณ์ถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงใน
การค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อเตรียมรับมือ
ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 ศึกษาผลกระทบของการค้าและการลงทุน
จากต่างประเทศที่มีต่อการจ้างงานในภาพรวมของ
ประเทศไทย

2.2 ศึกษาผลกระทบของการค้าและการลงทุน
ทางจากต่างประเทศที่มีต่อการจ้างงานของแรงงานที่มี
ฝีมือและแรงงานไร้ฝีมือในภาคอุตสาหกรรมการผลิต
(Manufacturing Industry) ของประเทศไทย

3. ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาผลกระทบของการค้าระหว่าง
ประเทศและการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศต่อการ
จ้างงานครั้งนี้อาศัยสมการถดถอย (regression analysis)
โดยใช้สมการอุปสงค์ต่อแรงงานที่สร้างมาจากฟังก์ชัน
การผลิตแบบคอบด์กิลาส (Cobb-Douglas Production
function) ตามแนวคิดของ Greenaway, Hine and
Wright (1998) และ Fu and Balasubramanyam (2005)

$$\begin{aligned} \Delta \ln E_{it} &= \mu_0 + \sum_j \phi_{0j} \Delta \ln E_{i,t-j} + \sum_j \phi_{1j} \Delta \ln w_{i,t-j} + \sum_j \phi_{2j} \Delta \ln Q_{i,t-j} \\ &+ \sum_j \mu_{2j} \Delta \ln XS_{i,t-j} + \sum_j \mu_{1j} \Delta \ln M_{i,t-j} + \Delta \varepsilon_{it} \dots \dots \dots (1) \\ \Delta \ln E_{it} &= \mu_0 + \sum_j \phi_{0j} \Delta \ln E_{i,t-j} + \sum_j \phi_{1j} \Delta \ln w_{i,t-j} + \sum_j \phi_{2j} \Delta \ln Q_{i,t-j} \end{aligned}$$

$$+ \sum_j \mu_{2j} \Delta \ln XS_{i,t-j} + \sum_j \mu_{1j}^* \Delta \ln FDI_{i,t-j} + \Delta \varepsilon_{it} \dots (2)$$

$$\ln E_{it} = \phi_0^* + \mu_0 T + \mu_1 \ln M_{it} + \mu_2 \ln XS_{it} + \phi_1 \ln w_{it} + \phi_2 \ln Q_{it} \dots (3)$$

$$\ln E_{it} = \phi_0^* + \mu_0 T + \mu_1^* \ln FDI_{it} + \mu_2 \ln XS_{it} + \phi_1 \ln w_{it} + \phi_2 \ln Q_{it} \dots (4)$$

จากสมการ E คือการจ้างงาน, w คือค่าจ้าง, Q คือผลผลิต, XS คือสัดส่วนการส่งออกต่อผลผลิต, M คือสัดส่วนการนำเข้าต่อสินค้าที่มีในประเทศทั้งหมด คือสัดส่วนของการนำเข้าต่อผลต่างของผลผลิตกับการส่งออกบวกด้วยการนำเข้า [M= import/(output - export + import)], FDI (Foreign Direct Investment) คือ การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ และ T คือแนวโน้มตามเวลา (Time trend) โดย it แทนหมวดอุตสาหกรรม i ในเวลา t จากนั้นทำการประมาณค่าผลกระทบต่อการทำงานด้วยวิธีการวิเคราะห์สมการถดถอย โดยใช้สมการแบบพลวัต (Dynamic model) คือ สมการที่ (1) และ (2) ในการวิเคราะห์ผลกระทบต่อการทำงานในภาพรวมตามวัตถุประสงค์ที่ 1 โดยทำการพิจารณาถึงความล่าช้า (lag) ย้อนไปถึงช่วงเวลา t-4 ซึ่งก็คือไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า และเนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูลการทำงานแรงงานมีฝีมือและไร้ฝีมือตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ที่มีจำนวนปีข้อมูลน้อยมาก จึงทำการวิเคราะห์โดยใช้สมการที่ (3) และ (4) ซึ่งเป็นสมการแบบลึกลับเนียนซ์ที่ไม่มีการพิจารณาถึงความล่าช้า

4. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

จากการศึกษาผลกระทบต่อแรงงานทั้งประเทศตามวัตถุประสงค์ที่ 1 นั้น ได้ทำการรวบรวมข้อมูลรายไตรมาสในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี 2544 ถึงไตรมาสที่ 1 ของปี 2554 รวม 41 ไตรมาส ของ 11 ภาคการผลิต ได้แก่ ภาคเกษตร ป่าไม้และการประมง, ภาคเหมืองแร่และเหมืองหิน และอีก 9 สาขาการผลิตจากภาคอุตสาหกรรมการผลิต (ยึดตามข้อมูลการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศของธนาคารแห่งประเทศไทย) ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร, สิ่งทอ, การผลิตเคมีภัณฑ์,

การผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ, การผลิตเครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้า, การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง, การผลิตผลิตภัณฑ์น้ำมัน, การผลิตอุปกรณ์ก่อสร้าง และการผลิตอื่นๆ โดยทำการคำนวณการจ้างงานใน 9 สาขาอุตสาหกรรมการผลิตจากดัชนีแรงงาน, คำนวณมูลค่าผลผลิตใน 9 สาขาอุตสาหกรรมจากดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (ถ่วงน้ำหนักมูลค่าผลผลิต) จากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และทำการรวบรวมข้อมูลการจ้างงาน และค่าจ้างของภาคเกษตรฯ และภาคเหมืองแร่ฯ จากรายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ, ผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคเกษตรฯ และภาคเหมืองแร่ฯ จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ จากธนาคารแห่งประเทศไทย และมูลค่าการส่งออก, นำเข้า จากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ในส่วนของการวิเคราะห์ผลกระทบต่อการทำงานแรงงานมีฝีมือและไร้ฝีมือในอุตสาหกรรมการผลิตตามสมการที่ 1 นั้น ได้ทำการรวบรวมข้อมูลตามกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตทั้ง 9 สาขา โดยใช้ข้อมูลการส่งออกและนำเข้าจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศจำแนกตามประเภทธุรกิจจากธนาคารแห่งประเทศไทย และข้อมูลการจ้างงาน ค่าจ้าง และผลผลิตนั้น ใช้ข้อมูลรายปีจากข้อมูลสำรวจอุตสาหกรรมปี 2542, 2543, 2549 และข้อมูลสำมะโนอุตสาหกรรมปี 2545 จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวมเป็นเวลา 4 ปี ซึ่ง เป็นข้อมูลที่มีการแยกประเภทแรงงานมีฝีมือและไร้ฝีมือส่วนข้อมูลการจ้างงานที่ใช้วิเคราะห์ในสมการที่ 1 นั้น จะเป็นจำนวนแรงงานรวม ไม่มีการแยกแรงงานมีฝีมือและไร้ฝีมือ จึงไม่สามารถใช้ร่วมกันได้ โดยในวัตถุประสงค์ที่ 2 นี้ จะใช้สมการที่ (3) และ

สมการที่ (4) ในการวิเคราะห์ เนื่องจากข้อจำกัดด้าน
ระยะเวลาที่ค่อนข้างสั้น

5. ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

จากวัตถุประสงค์ที่ 1 เมื่อทำการวิเคราะห์ ตาม
สมการที่ (1) และ (2) พบว่าการเพิ่มขึ้นของการจ้างงาน

ตารางที่ 1 ผลกระทบของการค้าและการลงทุนทางตรงจาก
ต่างประเทศต่อการจ้างงานในภาพรวมของประเทศไทย

Independent variables	Dependent Variable: DLNE?			
	Model (1)		Model (2)	
	Coefficient	t-Statistic	Coefficient	t-Statistic
C	-0.0033	-0.8008	-0.0053	-1.3325
-				
$\Delta \ln E_{i,t-1}$	0.1773***	-3.5093	-0.2023***	-3.9621
-				
$\Delta \ln E_{i,t-2}$	0.4498***	-8.7550	-0.4703***	-9.2156
$\Delta \ln E_{i,t-3}$	-0.1180**	-2.3358	-0.1377***	-2.7443
$\Delta \ln E_{i,t-4}$	0.2381***	4.7858	0.2127***	4.3010
$\Delta \ln w_{it}$	-0.0098	-0.1768	-0.0006	-0.0109
$\Delta \ln w_{i,t-1}$	-0.0840	-1.5610	-0.0611	-1.1453
$\Delta \ln w_{i,t-2}$	0.0381	0.7014	0.0539	1.0022
$\Delta \ln w_{i,t-3}$	0.1960***	3.7232	0.1915***	3.6921
-				
$\Delta \ln w_{i,t-4}$	0.1335***	-2.6061	-0.1315***	-2.6123
$\Delta \ln Q_{it}$	0.2294***	4.7840	0.2281***	5.2047
$\Delta \ln Q_{i,t-1}$	0.0644	1.3037	0.0822*	1.7953
$\Delta \ln Q_{i,t-2}$	0.2317***	4.5830	0.2503***	5.3527
$\Delta \ln Q_{i,t-3}$	0.0389	0.7920	0.0608	1.3252
$\Delta \ln Q_{i,t-4}$	0.0720	1.4380	0.1039**	2.2132
$\Delta \ln XS_{it}$	-0.0197	-0.5301	-0.0304	-0.9166
$\Delta \ln XS_{i,t-1}$	-0.0056	-0.1368	-0.0103	-0.2920
$\Delta \ln XS_{i,t-2}$	0.0758*	1.7576	0.0618*	1.6570
$\Delta \ln XS_{i,t-3}$	0.0080	0.1956	-0.0193	-0.5387
$\Delta \ln XS_{i,t-4}$	0.1282***	3.5591	0.0886***	2.7520
$\Delta \ln M_{it}$	0.0026	0.0515		

$\Delta \ln M_{i,t-1}$	-0.0082	-0.1487		
$\Delta \ln M_{i,t-2}$	-0.0237	-0.4217		
$\Delta \ln M_{i,t-3}$	-0.0765	-1.4264		
$\Delta \ln M_{i,t-4}$	-0.1030**	-2.1659		
$\Delta \ln FDI_{it}$			0.0017	0.2202
$\Delta \ln FDI_{i,t-1}$			0.0091	1.1720
$\Delta \ln FDI_{i,t-2}$			0.0127*	1.6922
$\Delta \ln FDI_{i,t-3}$			0.0230***	3.1457
$\Delta \ln FDI_{i,t-4}$			0.0050	0.7412
observations			396	396
R-squared			0.5113	0.5182
Durbin-				
Watson stat			1.9639	1.9547
F-statistic			16.17064***	16.62626***

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

*** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ในช่วงเวลาก่อนหน้าซึ่งก็คือย้อนไปตั้งแต่ 1-3 ไตรมาส
นั้น จะส่งผลเป็นลบกับการจ้างงานในช่วงเวลาปัจจุบัน
อย่างมีนัยสำคัญในระดับ 1% การเพิ่มขึ้นของค่าจ้าง
แรงงานในช่วงเวลา t-4 หรือไตรมาสเดียวกันในปีก่อน
หน้ามีผลให้ความต้องการแรงงานลดลง ส่วน
ผลกระทบจากมูลค่าผลผลิต (Q) นั้น พบว่าการเพิ่มขึ้น
ของผลผลิตจะส่งผลให้มีความต้องการแรงงานมากขึ้น
และเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบจากการค้ากับต่างประเทศ
ซึ่งก็คือสัดส่วนการส่งออกต่อผลผลิตทั้งหมด (XS) และ

สัดส่วนการนำเข้า (M) พบว่าจะส่งผลต่อการจ้างงานอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้ เมื่อสัดส่วนการส่งออกเพิ่มสูงขึ้น คือมีการเน้นผลิตเพื่อส่งออกมากขึ้น จะส่งผลให้การจ้างงานเพิ่มขึ้น ในขณะที่การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนการส่งออกจะส่งผลให้ความต้องการแรงงานลดลง และการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ จะส่งผลกระทบต่อการจ้างงานเป็นบวก

ผลการศึกษาผลกระทบต่อความต้องการจ้างแรงงานไร้ฝีมือและมีฝีมือในภาคอุตสาหกรรมการผลิต (ตารางที่ 2 และ 3) พบว่า ค่าจ้าง (w) ส่งผลกระทบเป็นลบต่อการจ้างงานอย่างมีนัยสำคัญขณะที่การผลิต (Q) และการผลิตเพื่อส่งออก (XS) ส่งผลเป็นบวกต่อการจ้างงาน แต่สัดส่วนการนำเข้า (M) นั้นส่งผลกระทบต่อการจ้างงานเป็นลบ คือยังมีการพึ่งพาสินค้าจากต่างประเทศมากเท่าไร อุปสงค์ต่อแรงงานในประเทศก็จะยิ่งลดลง ซึ่งได้ผลการศึกษามีนัยสำคัญ และสอดคล้องกันในทุก 2 กลุ่ม และใน ส่วนของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศนั้น ได้มีการพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการลงทุนในช่วงเวลาปัจจุบัน และการลงทุนในช่วงเวลาก่อนหน้า (t-1) พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อการจ้างงานเป็นบวก แต่ผลที่ได้นั้นเป็นผลที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเนื่องมาจากข้อจำกัดในด้านระยะเวลาของข้อมูลทำให้มีจำนวนตัวอย่างค่อนข้างน้อย

ตารางที่ 2 ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของการค้าและการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศต่อการจ้างแรงงานไร้ฝีมือ

Independent Variables	Dependent Variable: $\Delta \ln EU_{it}$		
	Model (3)	Model (4)	Model (4)
Constant	-1.4071 (-0.8012)	-3.3108* (-1.8810)	-3.2453* (-1.9023)

Time Trend	0.0206 (0.3482)	-0.0164 (-0.2526)	-0.0016 (-0.0257)
$\ln w_{it}$	-3.1617*** (-4.8024)	-3.9634*** (-5.1567)	-4.2832*** (-5.2126)
$\ln Q_{it}$	0.6534*** (3.3150)	0.7960*** (3.6845)	0.7555*** (3.5063)
$\ln XS_{it}$	0.8555*** (3.0045)	0.3990 (1.2963)	0.3703*** (1.2253)
$\ln M_{it}$	-0.6434*** (-2.9071)		
$\ln FDI_{it}$		0.1691 (1.2662)	
$\ln FDI_{i,t-1}$			0.2326 (1.6068)
Observations	36	36	36
R-square	0.8172	0.7776	0.7843

ตารางที่ 3 ตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของการค้าและการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศต่อการจ้างงานแรงงานมีฝีมือ

Independent Variables	Dependent Variable: $\Delta \ln ES_{it}$		
	Model (3)	Model (4)	Model (4)
Constant	-1.3111 (-1.0094)	-2.6782** (-2.1279)	-2.3773* (-1.9425)
Time Trend	0.0405 (0.9273)	-0.0269 (-0.5780)	-0.0298 (-0.6536)
$\ln w_{it}$	-2.4129*** (-4.9559)	-2.6446*** (-4.8118)	-2.8983*** (-4.9168)
$\ln Q_{it}$	0.6095*** (4.1817)	0.74352*** (4.8130)	0.6846*** (4.4289)
$\ln XS_{it}$	0.7821*** (3.7142)	0.6107 (2.7744)	0.5532*** (2.5518)
$\ln M_{it}$	-0.3326* (-2.0323)		
$\ln FDI_{it}$		0.0057 (0.0597)	
$\ln FDI_{i,t-1}$			0.0888 (0.8553)
Observations	36	36	36
R-square	0.8428	0.8212	0.8255

6. การอภิปรายผล

ผลการศึกษาที่ได้นี้สอดคล้องกับกรณีของ ประเทศจีน ซึ่งถือเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีค่าแรงต่ำ และใช้แรงงานคนเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ เช่นเดียวกับไทย ดังนั้นการขยายตัวของการค้าและการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศจึงส่งผลให้อุปสงค์ต่อแรงงานในประเทศเพิ่มขึ้น และจากการศึกษาเมื่อพิจารณาถึงขนาดของผลกระทบก็ยังพบอีกว่าแรงงานไร้ฝีมือมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศมากกว่าแรงงานมีฝีมือ เนื่องจากแรงงานไร้ฝีมือเป็นแรงงานที่เน้นทำงานโดยใช้กำลังกาย ไม่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญ จึงเป็นการง่ายที่จะมีการปรับเปลี่ยน อีกทั้งการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศจะส่งผลกระทบต่อการใช้งานผ่านทาง การผลิต ซึ่งแรงงานไร้ฝีมือโดยส่วนมากก็จะ เป็นแรงงานในสายพานการผลิต ดังนั้นแรงงานไร้ฝีมือจึงได้รับผลกระทบที่รุนแรงกว่าแรงงานมีฝีมือ

7. บทสรุป

งานวิจัยชิ้นนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศที่มีต่อการจ้างงาน และศึกษาถึงผลกระทบต่อการใช้งานโดยรวมและการใช้งานในกลุ่มแรงงานมีฝีมือและไร้ฝีมือ โดยใช้สมการอุปสงค์ต่อแรงงานในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยวิธีการวิเคราะห์สมการถดถอย ผลที่ได้คือ การค้าและการลงทุนจากต่างประเทศส่งผลให้การจ้างงานเพิ่มขึ้น ยกเว้นการนำเข้าสินค้าซึ่งจะส่งผลการจ้างงานหดตัวลง ในกรณีของผลกระทบต่อแรงงานมีฝีมือ

และไร้ฝีมือในอุตสาหกรรมการผลิตก็เช่นกัน แต่การลงทุนทางตรงนี้มีผลกระทบเป็นบวกต่อการจ้างงานแบบไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งอาจเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านระยะเวลาของข้อมูลที่ค่อนข้างน้อย และเมื่อพิจารณาถึงขนาดของผลกระทบก็ยังพบอีกว่าแรงงานไร้ฝีมือมีความอ่อนไหวมากกว่าแรงงานมีฝีมือ และนอกจากผลกระทบต่อการใช้งานในกลุ่มแรงงานมีฝีมือและไร้ฝีมือแล้ว ในการศึกษาผลกระทบต่อการใช้งานในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาผลกระทบต่อการใช้แรงงานประเภทต่างๆเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยภายนอกอื่นๆ เช่นแรงงานต่างด้าว และแรงงานในระบบหรือนอกระบบ ซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของสวัสดิการ

8. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ผู้เขียนจึงขอกราบขอพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ วิบูลโชติกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร ทับทิมทอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆอันมีค่าเป็นอย่างยิ่ง

9. เอกสารอ้างอิง

รัตนา สายคณิต. (2530). เศรษฐศาสตร์การลงทุนทางตรงระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรม - ศาสตร์. (2552). “โครงการบริหารแม่บทการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรม (กิจกรรมด้านการศึกษาวิเคราะห์

ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยใน
อนาคต)”. (online). [http://www.oie.go.th/
project/ Masterplan_IEP/finalreport.rar](http://www.oie.go.th/project/Masterplan_IEP/finalreport.rar), 18
มกราคม 2554.

Aniceto C. Orbeta Jr. (2002). *Globalization and
Employment: The Impact of Trade on
Employment Level and Structure in the
Philippines*. Philippines Institute for
Development Studies.

Greenaway, D., Hine, R. and Wright, P. (1999), ‘An
Empirical Assessment of the Impact of Trade
on Employment in the United Kingdom’,
European Journal of Political Economy, 15(3),
485–500.

Fu, X. and Balasubramanyam, V. N. (2005), ‘Exports,
Foreign Direct Investment and Employment:
The case of China’, *The World Economy*,
28(4), 607-625.

Nishat, M. and Rizvi, Syed Z.A. (2009). The Impact of
Foreign Direct Investment on Employment
Opportunities: Panel Data Analysis (Empirical
Evidence from Pakistan, India and China
Opportunities: Panel Data Analysis (Empirical
Evidence from Pakistan, India and China). The
Pakistan Development Review, 48(4), 841-851.